

Ajaloo- ja kalendrisündmused 2022 II poolaastal

Algkuupäev	Sündmus	Algdaatum	Aastapäev
esmaspäev, 01. aug	makaveipäev		
teisipäev, 02. aug	peaminister Vabariigi Presidendi ülesannetes Heinrich Marka surmapäev	2004	18
teisipäev, 02. aug	Härgmäe lahing, Liivimaa Ordu viimane välilahing, kaotati venelastele	1560	462
pühapäev, 07. aug	Eesti NSV võeti vastu NSV Liitu, algas natsionaliseerimine, suleti senised organisatsioonid	1940	82
teisipäev, 09. aug	EV I põhiseaduse kehtimahakkamine	1920	102
kolmapäev, 10. aug	lauritsapäev		
kolmapäev, 10. aug	Rahva Hääles ilmus NSV Liidu ja Saksamaa 1939. a lepingu salaprotokoll	1988	34
laupäev, 13. aug	Bromsebro rahu, Saaremaa läheb Rootsi Kuningriigi koosseisu	1645	377
pühapäev, 14. aug	peaminister Otto Tiefi sünnipäev	1889	133
esmaspäev, 15. aug	Neitsi Maarja uinumise püha, rukkimaarjapäev		
esmaspäev, 15. aug	Kanada välisminister teatas, et tunnustab Eesti konsuli Johannes Markuse volitusi ja Eesti esindaja võeti väisesindajate ametlikku nimekirja	1962	60
kolmapäev, 17. aug	peaminister Vabariigi Presidendi ülesannetes Tõnis Kinti sünnipäev	1896	126
neljapäev, 18. aug	rollapäev		
reede, 19. aug	paasapäev		

reede, 19. aug	Kanadas Toronto lähedal Kotkajärvel toimus väliseestlaste esimene Metsaülikool.	1967	55
reede, 19. aug	soomepoiste väeüksused saabusid Soomest Paldiskisse	1944	78
laupäev, 20. aug	taasiseseisvumispäev		
laupäev, 20. aug	taastati rahvuslikul üksmeelel Eesti Vabariigi iseseisvus - Ülemnõukogu otsus „Eesti riiklikust iseseisvusest“ lõpetas nõukogude okupatsiooni ning taastas Eesti riikliku iseseisvuse, muu hulgas taastati diplomaatilised suhted teiste riikidega	1991	31
pühapäev, 21. aug	NSV Liidu dessantväelased hõivasid Tallinnas teletorni	1991	31
pühapäev, 21. aug	Kolm Eesti NSV purjesportlast pagesid jahiga läände	1957	65
esmaspäev, 22. aug	Island tunnustas esimesena Eesti Vabariiki	1991	31
esmaspäev, 22. aug	eksiilvalitsuse peaminister Johannes Sikkari surmapäev	1950	72
teisipäev, 23. aug	kommunismi ja natsismi ohvrite mälestuspäev		
teisipäev, 23. aug	MRP 50. aastapäev, Balti riikide rahvarinnete organiseeritud inimkett "Balti tee" Tallinnast Vilniusse (600 km, 2 milj inimest)	1989	33
teisipäev, 23. aug	Molotovi-Ribbentropi pakti avalikustamise Eesti grupp eesotsas T. Madissoniga korraldas Tallinnas Hirvepargis poliitilise meelevalduse	1987	35
teisipäev, 23. aug	Moskvas kirjutasid V. Molotov ja Saksamaa välisminister J. Ribbentrop alla NSV Liidu ja Saksamaa mittekallaletungilepingule ning selle salajasele lisaprotokollile	1939	83
kolmapäev, 24. aug	apostel Bartolomeuse päev, pärtlipäev		
kolmapäev, 24. aug	avati "Estonia" teatri- ja kontserdihoone	1913	109
neljapäev, 25. aug	esimese välisriigi suursaatkonnana Eestis avati Rootsi saatkond	1991	31

neljapäev, 25. aug	kinnitati Eesti NSV konstitutsioon, see oli ebaseaduslik	1940	82
pühapäev, 28. aug	riigisekretär Arved Ruusa sünnipäev	1900	122
esmaspäev, 29. aug	ivanoskorona		
esmaspäev, 29. aug			
esmaspäev, 29. aug	riigisekretär Artur Mägi sünnipäev	1904	118
esmaspäev, 29. aug	Taani kuningas müüs Põhja-Eesti Saksa Ordule	1346	676
teisipäev, 30. aug	Uusikaupunki rahu, Venemaa sai Rootsilt Eesti-, Liivi- ja Ingerimaa ning Kagu-Karjala	1721	301
kolmapäev, 31. aug	alustas tööd Maaülikool	1951	71
neljapäev, 01. sept	teadmistepäev		
neljapäev, 01. sept	II maailmasõja algus	1939	83
reede, 02. sept	II maailmasõda lõppes: Jaapani ning USA esindajad allkirjastasid Ameerika sõjalaeva Missouri pardal Jaapani kapitulatsiooniakti	1945	77
esmaspäev, 05. sept	sahharipäev		
esmaspäev, 05. sept	7-liikmeline metsavendade salk vallutas Lelle lähedal postirongi	1951	71
esmaspäev, 05. sept	riigivanem Friedrich Akeli sünnipäev	1871	151
neljapäev, 08. sept	ussimaarjapäev		
reede, 09. sept	riigisekretär Karl Johannes Terrase sünnipäev	1890	132
laupäev, 10. sept	kuni 14. septembrini kestnud protsessil mõistis Eesti NSV Ülemkohus seitse Lihula keskkooli kunagist õpilast Nõukogude-vastases agitatsioonis süüdi, nad vangistati	1959	63
laupäev, 10. sept	Tallinnas toimus II kirikukongress, seal võeti vastu EELK põhikiri ja valiti konsistorium	1919	103
pühapäev, 11. sept	Terrorirünnak USA-le	2001	21

pühapäev, 11. sept	vanavanemate päev	2010	12
esmaspäev, 12. sept	avati Riigikogu hoone	1922	100
kolmapäev, 14. sept	viissenja		
neljapäev, 15. sept	moodustati Eesti Omavalitsus, mille etteotsa sai H. Mäe	1941	81
neljapäev, 15. sept	avati Tallinna Tehnikaülikool	1936	86
reede, 16. sept	Rootsi ja Poola sõlmisid Altmargi vaherahu, kogu Eestimaa sai Rootsile	1629	393
laupäev, 17. sept	Balti riigid võetakse ÜRO liikmeteks	1991	31
pühapäev, 18. sept	nimetati ametisse Otto Tiefi valitsus	1944	78
esmaspäev, 19. sept	SD erirühm hukkas Klooga koonduslaagris umbes 1800 vangi	1944	78
kolmapäev, 21. sept	Porkuni lahingud - NSV Liidu 249. Eesti Laskurdiviisi ja eesti üksuste vahel peetud lahingud. Lahing oli Saksa vormis eestlaste ja 8. Eesti Laskurkorpuse vahelistest võitlustest veriseim.	1944	78
kolmapäev, 21. sept	Madisepäeva lahing, langes Lembitu	1217	805
kolmapäev, 21. sept	sügisene madisepäev		
neljapäev, 22. sept	vastupanuvõitluse päev	2010	12
neljapäev, 22. sept	Tallinnas Kadrioru staadionil puhkesid koolinoorte rahutused, kui jalgpallimatši järel keelati punkansamber Propelleri esinemine.	1980	42
neljapäev, 22. sept	punavägi vallutas Tallinna	1944	78
neljapäev, 22. sept	Eesti võeti vastu Rahvasteliitu	1921	101
reede, 23. sept	sügisene pööripäev		
reede, 23. sept	Keila lähedal Kumna teeristil avaldasid Eesti sõjamehed Punaarmeele vastupanu	1944	78

laupäev, 24. sept	Ikla lähedal toimus viimane vastupanu Punaarmee üksustele	1944	78
laupäev, 24. sept	riigivanem Jaan Teemanti sünnipäev	1872	150
esmaspäev, 26. sept	Altmargi vaherahu Rootsi ja Poola vahel. Kogu Mandri-Eesti läks Rootsi Kuningriigi koosseisu	1629	393
kolmapäev, 28. sept	uppus parvlaev Estonia	1994	28
kolmapäev, 28. sept	NSV Liit sundis Eestile peale nn vastastikuse abistamise pakti , mis andis NSV Liidule õiguse pidada Eestis sõjaväebaase	1939	83
neljapäev, 29. sept	peaingel Miikaeli ja kõikide inglite püha, mihkkipäev		
neljapäev, 29. sept	Tallinna linna ja Eestimaa rüütelkonna kapitulatsioon Venemaa ees, Harku rahulepingu sõlmimine	1710	312
laupäev, 01. okt	riigivanem Ants Piibu surmapäev	1942	80
laupäev, 01. okt	peaminister Vabariigi Presidendi ülesannetes Heinrich Marka sünnipäev	1911	111
kolmapäev, 05. okt	õpetajatepäev		
kolmapäev, 05. okt	Riigikogu valis Eesti presidendiks Lennart Meri	1992	30
neljapäev, 06. okt	Põltsamaa vallas Esku külas suri 101 aasta vanuses Karl Jaanus, viimane Vabadusristi kavaler	2000	22
reede, 07. okt	põhiseadusliku riigivõimu taastamise tõttu lõpetas oma tegevuse Eesti vabariigi eksiilvalitsus, andes volitused üle	1992	30
reede, 07. okt	Hitler kutsus baltisakslased tagasi kodumaale	1939	83
esmaspäev, 10. okt	New Yorgis põgenes NSV Liidu laevalt Baltika, millega oli Hruštšov USA-sse saabunud, eestlasest meremees Viktor Jaanimets. Ta palus USA-st poliitilist varjupaika. Jaanimehe avalikku kirja Hrištšovile kasutas oma valimiskampanias tulevane USA president John F Kennedy	1960	62
esmaspäev, 10. okt	Asutav Kogu võttis vastu radikaalse maaseaduse, millega ligi 97% mõisamaadest võõrandati riigile talumaade jagamiseks	1919	103

reede, 14. okt	kolletamispäev		
laupäev, 15. okt	eksiilvalitsuse peaminister Johannes Sikkari sünnipäev	1897	125
laupäev, 15. okt	hõimupäev	1931	91
pühapäev, 16. okt	rahva tulistamine Uuel turul Tallinnas, surma sai 90 ja haavata 200 inimest	1905	117
teisipäev, 18. okt	evangelist Luuka päev		
teisipäev, 18. okt	NSV Liidu väeüksused tulid Eestis asuvatesse baasidesse	1939	83
teisipäev, 18. okt	Narvas avati Karli XII ausammas	1936	86
reede, 21. okt	taasiseseisvumisaja esimeseks peaministriks kinnitatakse Mart Laar	1992	30
reede, 21. okt	Võru kalmistul toimus Ain Saare juhtimisel Vabadussõjas langenute mälestusele pühendatud meeleavaldus, välja oli toodud ka sinimustvalge lipp	1987	35
reede, 21. okt	Eesti Demokraatliku Liikumisega seotud isikud saatsid kirja USA Kongressile ja ÜRO inimõiguste komisjonile, kirjeldades NSV Liidus toimuvat inimõiguste rikkumist ja paludes abi Eesti poliitvangide vabastamiseks	1976	46
esmaspäev, 24. okt	Eesti Demokraatlik Liikumine ja Eesti Rahvusrinne saatsid ÜRO Peaassambleele ja ÜRO peasekretär Kurt Waldheimile märgukirja, milles juhtisid tähelepanu, et Balti riigid on ainsad endise Rahvasteliidu liikmed, kelle suhtes pole peale II maailmasõda rakendatud Atlandi hartapõhimõtteid. Märgukirjas taotleti abi iseseisva Eesti riigi taastamiseks Tartu rahu piirides, NSV Liidu sõjaväe välja viimist ja Eesti vastuvõtmist ÜRO-sse	1972	50
kolmapäev, 26. okt	midruskipäev		
neljapäev, 27. okt	riigisekretär Helmut Maandi surmapäev	1990	32

reede, 28. okt	apostlite Siimona ja Juuda päev, simunapäev		
laupäev, 29. okt	nahtsipäev		
esmaspäev, 31. okt	usupuhastuspüha, halloween		
teisipäev, 01. nov	kõikide pühakute päev		
kolmapäev, 02. nov	hingedepäev, kõikide surnute mälestuspäev		
reede, 04. nov	öösel levitasid Tartus põrandaaluse noorteorganisastiooni Eesti Noorte Malev liikmed lendlehti, millega toetati Ungari rahvaülestõusu ning nõuti Eestile vabadust. Osalejaid karistati 7 kuni 2 aastase vabadusekaotusega	1956	66
laupäev, 05. nov	Tartu koolinoorte põrandaaluse organisatsiooni Sini-Must-Valge liikmed lasid Tartu Raadi pargis õhku Suures Isamaasõjas langenud punaarmeelaste mälestussamba	1949	73
laupäev, 05. nov	Landesrat kuulutas välja Balti Hertsogiriigi, valiti regentnõukogu	1918	104
pühapäev, 06. nov	rootslased vallutasid venelastelt Narva	1581	441
esmaspäev, 07. nov	USA-s tähistati Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 50. aastapäeva kommunismiohvrite leindapäevana	1967	55
teisipäev, 08. nov	Rakveres levitasid noored Nõukogu-vastaseid lendlehti, nimetades Eesti okupeerinud kommuniste "aututeks kaabakateks, kes tallavad jalge alla üha enam väikesi riike ja rahvaid. Noored arreteeriti 4. detsembril.	1957	65
kolmapäev, 09. nov	riigisekretär Artur Mägi surmapäev	1981	41
kolmapäev, 09. nov	Saksa Keisririik varises kokku	1918	104
neljapäev, 10. nov	mardipäev		
neljapäev, 10. nov	riigisekretär Theodor Andreas Kääriku sünnipäev	1889	133
reede, 11. nov	lõppes I maailmasõda, Saksa Keisririik alistus ja kirjutati alla vaerahule	1918	104

reede, 11. nov	Ajutise Valitsuse esimene avalik koosolek, moodustati Riigikantselei, ministeeriumid ja Eesti Kaitse Liit	1918	104
pühapäev, 13. nov	isadepäev	1910	
teisipäev, 15. nov	Maanõukogu tunnistas end Eestimaal kõrgeima võimu kandjaks ja otsustas riigikorra määramiseks ning täieõigusliku võimu loomiseks Eestimaal kokku kutsuda Asutava Kogu	1917	105
kolmapäev, 16. nov	taassünnipäev: ENSV ÜN erakorraline istungjärk, võeti vastu suveräänsusdeklaratsioon ja kinnitati konstitutsiooniparandused	1988	34
kolmapäev, 16. nov	eksiilvalitsuse peaminister Enno Penno surmapäev	2016	6
reede, 18. nov	USA Kongressi esindajatakoda võttis ilma ühegi vastuhääleta vastu Edward J. Derwinski algatatud Balti rahvaid toetava resolutsiooni	1979	43
reede, 18. nov	Läti Vabariigi aastapäev	1918	104
laupäev, 19. nov	Ajutise Valitsuse esindaja ja Saksamaa Baltimaade ülemvolinik August Winnig kirjutasid Riias alla võimu ülemineku lepingule	1918	104
esmaspäev, 21. nov	New Yorgis sai Johannes Kaivu järel Eesti peakonsuliks USA-s saadiku ülesannetes senine saatkonna sekretär Ernst Jaakson	1965	57
neljapäev, 24. nov	kuningas Kristuse püha		
reede, 25. nov	kadripäev		
pühapäev, 27. nov	1. adventipüha		
esmaspäev, 28. nov	Eesti rahva riikliku enesemääramise päev	2017	5
esmaspäev, 28. nov	vabadussõja alguse 60. aastapäeva puhul ülendaseksiilvalitsuse peaminister presidendi ülesannetes Tõnis Kint kõik elus olevad Vabadussõjast osavõtnud sõdurid, veeblid ja allohvitserid ohvitserideks, kõik ohvitserid said aukõrgendust.	1978	44
esmaspäev, 28. nov	vabadussõja algus: Nõukogude Vene vägi koos Eesti punaväelastega vallutas Narva	1918	104

kolmapäev, 30. nov	andresepäev		
kolmapäev, 30. nov	Riigivanem Otto Strandmani sünnipäev	1875	147
neljapäev, 01. dets	asutati Tallinna Botaanikaaed	1961	61
neljapäev, 01. dets	enamlaste mäss Tallinnas, hukkus ka teedeminister Karl Kark	1924	98
neljapäev, 01. dets	Tartu ülikool alustas tööd eestikeelsena	1919	103
reede, 02. dets	Sõrve säärel maabus Rootsist koos viie kaaslasega leintant Richard Saaliste	1946	76
laupäev, 03. dets	riigisekretär Theodor Andreas Kääriku surmapäev	1940	82
pühapäev, 04. dets	riigivanem Juhan Kukke surmapäev	1942	80
pühapäev, 04. dets	2. adventipüha		
esmaspäev, 05. dets	NSV Liidu kaitseministri marssal Dmitri Jazovi käsul õhiti Kautlas ja Porkunis II maailmasõjas Saksa relvajõududes sõdinud eestlaste mälestusmärgid.	1990	32
teisipäev, 06. dets	nigulapäev		
pühapäev, 11. dets	3. adventi püha		
esmaspäev, 12. dets	Eesti lipp heisati Pika Hermannini torni riigilipuna	1918	104
esmaspäev, 12. dets	inglise laevastik jõudis Tallinna	1918	104
teisipäev, 13. dets	luutsipäev		
kolmapäev, 14. dets	Eidapere lähedal Vändra metsas langes metsavendade punkri kaitsemisel üks metsavendluse juhtidest Richard Saaliste koos nelja kaaslasega	1949	73
neljapäev, 15. dets	riigisekretär Arved Ruusa surmapäev	1992	30
pühapäev, 18. dets	4. adventi püha		
kolmapäev, 21. dets	hakkas kehtima Eesti Vabariigi I põhiseadus	1920	102

kolmapäev, 21. dets	toomapäev		
neljapäev, 22. dets	Eesti NSV Ülemkohtus toimus kinnine istung Erik Udami üle, kes oli aast varem pannud koolis stendile Eesti Vabariiki meenutava ja nõukogude korda hukkamõistva käsitsi kirjutatud lendlehe	1955	67
neljapäev, 22. dets	Riigivanem Jaan Tõnissoni sünnipäev	1868	154
reede, 23. dets	peaminister Vabariigi Presidendi ülesannetes Aleksander Warma surmapäev; Eesti Vabariigi eksiilvalitsuse peaministriks presidendi ülesannetes saab Tõnis Kint	1970	52
laupäev, 24. dets	jõululaupäev		
laupäev, 24. dets	Eestis tähistati taas avalikult jõulupüha. Tartu tähetorni heisati sinimustvalge lipp	1988	34
pühapäev, 25. dets	1. jõulupüha		
esmaspäev, 26. dets	2. jõulupüha, tehvanusepäev		
teisipäev, 27. dets	Koeru juures hõivasid metsavennad rahasaadetisega rongi, ent julgeolekuüksustel õnnestus lõpuks kogu salk hävitada	1947	75
kolmapäev, 28. dets	süütalastepäev		
kolmapäev, 28. dets	korraldati I rahvaloendus Eesti Vabariigis	1922	100
reede, 30. dets	esimesed Soome vabatahtlikud jõudsid Tallinna jäämurdjal "Suur Tõll"	1918	104
laupäev, 31. dets	Poola tunnustas Eesti Vabariiki de iure.	1920	102
laupäev, 31. dets	näärid		